

### Література:

1. Бондаренко Г. І., Данілов О. Д., Лекарь С. І. та ін. Оподаткування фізичних осіб. Ірпінь: Академія державної податкової служби України, 2001. 247 с.
2. Демченко Т. М. Податок з доходів фізичних осіб у системі державних доходів. *Регіональна економіка*. 2013. № 2. С. 14-18.
3. Коблянська О. І., Даценко Т. Д. Утримання ПДФО із заробітної плати за новими правилами. *Облік і фінанси АПК*. 2011. № 2. С. 48-52.
4. Озеров І. Х. Прибутковий податок в Англії: Економічні та суспільні умови його існування. *Уч. зап. Імператорського московського університету*. 1898. Вип. 16.
5. Перерва М. Г. Податок на доходи фізичних осіб. *Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси»*. 2014. № 8 (29). С. 4-8.
6. Політаєва Л. А. Податок з доходів фізичних осіб. *Бібліотека головбуха*. 2013. № 6. С. 43-47.
7. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи : Закон України від 28 груд. 2014 р. № 71-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19> (дата звернення: 20.10.2019)
8. Сідельникова Л. П., Чижова Т. В., Якуша Я. В. Оподаткування суб'єктів підприємництва : навчальний посібник. К.: Видавництво Ліра-К, 2012. 424 с.
9. Ярошенко Ф. О., Павленко В. Л. Історія податків та оподаткування в Україні : навч. посібн. Ірпінь, 2002. 240 с.

УДК 336.221

**Шалімов В.В.**

кандидат економічних наук, доцент  
доцент кафедри фінансів та планування  
Центральноукраїнський національний технічний університет  
м. Кропивницький, Україна

### **МОЖЛИВОСТІ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО ТА МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В КОНТЕКСТІ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В РЕГІОНІ**

Податкові преференції можуть стати додатковими впливаннями, що можуть допомогти підприємствам в їх інноваційній діяльності. Зокрема, акцентується увага на необхідності запровадження системи інвестиційно-інноваційних податкових кредитів як ефективного інструменту стимулювання ділової активності [3], а також на тому, що, в першу чергу, мають бути прийняті податкові преференції щодо таких загальнодержавних податків, як податок на прибуток, для підприємств, що здійснюють інноваційну діяльність, та податок на доходи фізичних осіб, що є зайнятими в інноваційному процесі, а також можливим є використання податкових преференції стосовно ПДВ як непрямого податку [2]. Для стимулювання інноваційної діяльності в різних країнах застосовують різні податкові преференції або їх поєднання, а саме: надання дослідницького та інвестиційного податкового кредиту, тобто відтермінування податкових платежів у частині витрат з прибутку на інноваційні цілі; зменшення податку на приріст інноваційних витрат; «податкові канікули» протягом кількох років на прибуток, отриманий від

реалізації інноваційних проєктів; пільгове оподаткування дивідендів юридичних і фізичних осіб, одержаних на акції інноваційних організацій; зниження ставок податку на прибуток для замовних та спільних НДДКР; зв'язок надання пільг з урахуванням пріоритетності виконуваних проєктів; пільгове оподаткування прибутку, отриманого в результаті використання патентів, ліцензій, «ноу-хау» та інших нематеріальних активів, що входять до складу інтелектуальної власності; зменшення оподатковуваного прибутку на суму вартості приладів і обладнання, які передаються закладам вищої освіти, НДІ та іншим інноваційним організаціям; відрахування з оподатковуваного прибутку внесків до благодійних фондів, діяльність яких пов'язана з фінансуванням інновацій; зарахування частини прибутку інноваційної організації на спеціальні рахунки з подальшим пільговим оподаткуванням у разі використання на інноваційні цілі [1].

Але і система місцевого оподаткування повинна не лише забезпечувати потреби місцевих бюджетів у надходженні коштів, а й враховувати необхідність стимулювання інноваційної активності суб'єктів господарювання регіону. Серед принципів оподаткування, передбачених Податковим кодексом України [5], відсутній принцип стимулювання, але беззаперечним є факт, що податки в цілому та місцеві податки та збори зокрема як фіскальні інструменти мають сприяти стимулюванню та активізації економічної діяльності. Відповідно і питання використання їх як важеля впливу на активізацію інноваційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання регіону за умов проголошення стратегічного курсу державної політики в напрямку гармонізації з європейськими цінностями територіального самоврядування та бюджетної децентралізації підсилюються. Дана теза підкріплюється і таким обґрунтуванням важливості застосування податків і зборів для стимулювання інноваційної діяльності [4], яке уточнено з урахуванням сутності місцевих податків і зборів: надають можливість охопити всіх суб'єктів інноваційної діяльності і тим самим забезпечити необхідний масштаб інноваційної активності в регіоні; не спотворюють конкуренції, оскільки не є безпосередньою підтримкою конкретних суб'єктів господарювання; знижують рівень залежності від перебігу бюджетного процесу та прихованого лобіювання вибору конкретного проєкту; зменшують витрати суб'єктів інноваційної діяльності, стимулюють їх брати на себе ризик ведення інноваційної діяльності; надають можливість диференційовано стимулювати суб'єктів інноваційної діяльності (застосовуючи різний набір пільг та їх ставки) залежно від встановлених органами місцевого самоврядування пріоритетів, етапу життєвого циклу інновації тощо.

Серед основних проблем місцевого оподаткування у контексті необхідності стимулювання інноваційної діяльності варто відзначити відсутність права органів місцевого самоврядування на встановлення власних податкових преференцій на своїй території. Місцеві органи самоврядування позбавлені права впливу на елементи місцевих податків, що звужує потенціал місцевого оподаткування, особливо в сфері стимулювання інноваційної активності суб'єктів господарювання регіону з метою посилення інноваційного

та інвестиційного потенціалу регіону. Тому при реформуванні системи місцевого оподаткування доцільно розглянути можливість застосування таких інструментів податкового стимулювання, як: податкові знижки, податкові канікули, застосування диференційованих ставок або їх зменшення, введення податкового інвестиційного кредиту.

#### **Література:**

1. Алексеев І. В., Железняк Р. Й. Європейський досвід податкового стимулювання інноваційної діяльності. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : Проблеми економіки та управління*. 2012. № 725. С. 7-16.
2. Железняк Р. Й. Податки, що впливають на інноваційну діяльність підприємств. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/16632/1/355-606-607.pdf> (дата звернення: 02.10.2019)
3. Мельник М. Напрями підвищення податкового потенціалу стимулювання ділової активності в Україні. *Економіст*. 2011. № 5. С. 28-32.
4. Молдован О. О., Єгорова О. О. Щодо вдосконалення бюджетно-податкових інструментів стимулювання інноваційної діяльності в Україні. URL: [http://www.euroosvita.net/prog/print.php/prog/print.php?id=2581&id\\_=943](http://www.euroosvita.net/prog/print.php/prog/print.php?id=2581&id_=943) (дата звернення: 02.10.2019)
5. Податковий кодекс України : Закон України від 2 груд. 2010 р. №2755-VII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 02.10.2019).

**УДК 33.117-25**

***Шалімова Н.С.***

доктор економічних наук, професор  
декан факультету обліку та фінансів

***Коваленко П.М.***

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти  
Центральноукраїнський національний технічний університет  
м. Кропивницький, Україна

### **ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ЯК КЛЮЧОВИЙ ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ**

Наявність повної та достовірної інформації про фінансовий стан та результати діяльності фермерського господарства при вирішенні поточних та перспективних господарських проблем, для забезпечення потреб внутрішнього менеджменту в процесі прийняття управлінських рішень є надзвичайно важливою. Одним з ключових об'єктів обліку для фермерських господарств, незважаючи на невеликі обсяги як площ, так і обсягів діяльності у порівнянні з іншими сільськогосподарськими товаровиробниками, є державна фінансова підтримка.

Основні засади державної фінансової підтримки розвитку сільського господарства в Україні визначені в Законі України «Про державну підтримку сільського господарства України» [3] та Єдиній комплексній стратегії розвитку